

**Decizie de indexare a faptei de plagiat la poziția
00373 / 03.07.2017
și pentru admitere la publicare în volum tipărit**

care se bazează pe:

A. Nota de constatare și confirmare a indicilor de plagiat prin fișa suspiciunii inclusă în decizie.

Fișa suspiciunii de plagiat / Sheet of plagiarism's suspicion		
	Opera suspicionată (OS)	Opera autentică (OA)
	Suspicious work	Authentic work
OS	TOMA Gheorghe, ȘTEFAN Teodoru, TUDOSE Mihai și LUNGU Severin Florian. <i>Schimbarea managerială, managementul schimbării: manageri înnăscuți, manageri formați</i> . București: Editura Academiei Naționale de Informații [A.N.I.]. 2009.	
OA	CHELCEA Septimiu, <i>Metodologia cercetării sociologice : metode cantitative și calitative</i> . București : Editura Economică. 2001.	
Incidența minimă a suspiciunii / Minimum incidence of suspicion		
p.122:25 – p.123:03		p.138:19-p.138:36; p.139:06 – p.139:11.
Fișa întocmită pentru includerea suspiciunii în Indexul Operelor Plagiate în România de la Sheet drawn up for including the suspicion in the Index of Plagiarized Works in Romania at www.plagiate.ro		

Notă: Prin „p.72:00” se înțelege paragraful care se termină la finele pag.72. Notația „p.00:00” semnifică până la ultima pagină a capitolului curent, în întregime de la punctul initial al preluării.

Note: By „p.72:00” one understands the text ending with the end of the page 72. By „p.00:00” one understands the taking over from the initial point till the last page of the current chapter, entirely.

B. Fișa de argumentare a calificării de plagiat alăturată, fișă care la rândul său este parte a deciziei.

Echipa Indexului Operelor Plagiate în România

Fișă de argumentare a calificării

Nr. crt.	Descrierea situației care este încadrată drept plagiat	Se confirmă
1.	Preluarea identică a unor pasaje (piese de creație de tip text) dintr-o operă autentică publicată, fără precizarea întinderii și menționarea provenienței și înșușirea acestora într-o lucrare ulterioară celei autentice.	✓
2.	Preluarea a unor pasaje (piese de creație de tip text) rezumate dintr-o operă autentică publicată, fără precizarea întinderii și menționarea provenienței și înșușirea acestora într-o lucrare ulterioară celei autentice.	
3.	Preluarea a unor pasaje (piese de creație de tip text) dintr-o operă autentică publicată anterior, prin parafrasare, fără precizarea întinderii și menționarea provenienței și înșușirea acestora într-o lucrare ulterioară celei autentice.	✓
4.	Preluarea identică a unor figuri (piese de creație de tip grafic) dintr-o operă autentică publicată, fără menționarea provenienței și înșușirea acestora într-o lucrare ulterioară celei autentice.	
5.	Preluarea identică a unor tabele (piese de creație de tip structură de informație) dintr-o operă autentică publicată, fără menționarea provenienței și înșușirea acestora într-o lucrare ulterioară celei autentice.	
6.	Republicarea unei opere anterioare publicate, prin includerea unui nou autor sau de noi autori fără contribuție explicită în lista de autori	✓
7.	Republicarea unei opere anterioare publicate, prin excluderea unui autor sau a unor autori din lista inițială de autori.	
8.	Preluarea identică de pasaje (piese de creație) dintr-o operă autentică publicată, fără precizarea întinderii și menționarea provenienței, fără nici o intervenție personală care să justifice exemplificarea sau critica prin aportul creator al autorului care preia și înșușirea acestora într-o lucrare ulterioară celei autentice.	✓
9.	Preluarea identică de figuri sau reprezentări grafice (piese de creație de tip grafic) dintr-o operă autentică publicată, fără menționarea provenienței, fără nici o intervenție care să justifice exemplificarea sau critica prin aportul creator al autorului care preia și înșușirea acestora într-o lucrare ulterioară celei autentice.	
10.	Preluarea identică de tabele (piese de creație de tip structură de informație) dintr-o operă autentică publicată, fără menționarea provenienței, fără nici o intervenție care să justifice exemplificarea sau critica prin aportul creator al autorului care preia și înșușirea acestora într-o lucrare ulterioară celei autentice.	
11.	Preluarea identică a unor fragmente de demonstrație sau de deducere a unor relații matematice care nu se justifică în regăsirea unei relații matematice finale necesare aplicării efective dintr-o operă autentică publicată, fără menționarea provenienței, fără nici o intervenție care să justifice exemplificarea sau critica prin aportul creator al autorului care preia și înșușirea acestora într-o lucrare ulterioară celei autentice.	
12.	Preluarea identică a textului (piese de creație de tip text) unei lucrări publicate anterior sau simultan, cu același titlu sau cu titlu similar, de un același autor / un același grup de autori în publicații sau edituri diferite.	
13.	Preluarea identică de pasaje (piese de creație de tip text) ale unui cuvânt înainte sau ale unei prefete care se referă la două opere, diferite, publicate în două momente diferite de timp.	

Notă:

a) Prin „proveniență” se înțelege informația din care se pot identifica cel puțin numele autorului / autorilor, titlul operei, anul apariției.

b) Plagiul este definit prin textul legii¹.

„...plagiul – expunerea într-o operă scrisă sau o comunicare orală, inclusiv în format electronic, a unor texte, idei, demonstrații, date, ipoteze, teorii, rezultate ori metode științifice extrase din opere scrise, inclusiv în format electronic, ale altor autori, fără a menționa acest lucru și fără a face trimitere la operele originale...”.

Tehnic, plagiul are la bază conceptul de **piesă de creație** care²:

„...este un element de comunicare prezentat în formă scrisă, ca text, imagine sau combinat, care posedă un subiect, o organizare sau o construcție logică și de argumentare care presupune niște premise, un raționament și o concluzie. Piesa de creație presupune în mod necesar o formă de exprimare specifică unei persoane. Piesa de creație se poate asocia cu întreaga operă autentică sau cu o parte a acesteia...”

cu care se poate face identificarea operei plagiate sau suspionate de plagiul³:

„...O operă de creație se găsește în poziția de opera plagiată sau opera suspionată de plagiul în raport cu o altă operă considerată autentică dacă:

- i) Cele două opere tratează același subiect sau subiecte înrudite.
- ii) Opera autentică a fost făcută publică anterior operei suspionate.
- iii) Cele două opere conțin piese de creație identificabile comune care posedă, fiecare în parte, un subiect și o formă de prezentare bine definită.
- iv) Pentru piesele de creație comune, adică prezente în opera autentică și în opera suspionată, nu există o menționare explicită a provenienței. Menționarea provenienței se face printr-o citare care permite identificarea piesei de creație preluate din opera autentică.
- v) Simpla menționare a titlului unei opere autentice într-un capitol de bibliografie sau similar acestuia fără delimitarea întinderii preluiară nu este de natură să evite punerea în discuție a suspiciunii de plagiul.
- vi) Piese de creație preluate din opera autentică se utilizează la construcții realizate prin juxtapunere fără ca acestea să fie tratate de autorul operei suspionate prin poziția sa explicită.
- vii) În opera suspionată se identifică un fir sau mai multe fire logice de argumentare și tratare care leagă aceleași premise cu aceleași concluzii ca în opera autentică...”

¹ Legea nr. 206/2004 privind buna conduită în cercetarea științifică, dezvoltarea tehnologică și inovare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 505 din 4 iunie 2004

² ISOC, D. *Ghid de acțiune împotriva plagiului: bună-conducță, prevenire, combatere*. Cluj-Napoca: Ecou Transilvan, 2012.

³ ISOC, D. *Prevenitor de plagiul*. Cluj-Napoca: Ecou Transilvan, 2014.

Prof. univ. dr. Septimiu CHELCEA

TEHNICI DE CERCETARE SOCIOLOGICĂ

Bucureşti – 2001

TEHNICI DE CERCETARE SOCIOLOGICĂ

Prof. univ. dr. Septimiu CHELCEA

Copyright 2001 – Facultatea de Comunicare și Relații Publice “David Ogilvy” – SNSPA

Toate drepturile asupra acestei versiuni aparțin Facultății de Comunicare și Relații Publice “David Ogilvy” – SNSPA.

Reproducerea integrală sau parțială a textului sau a ilustrațiilor din această carte este posibilă doar cu acordul prealabil scris al editorului.

**MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
ȘCOALA NAȚIONALĂ DE STUDII POLITICE ȘI ADMINISTRATIVE**

**FACULTATEA DE COMUNICARE ȘI RELAȚII PUBLICE
“David Ogilvy”**

Str. Povernei, nr. 6-8, București
Telefon/Fax: (01) – 212 5288
e-mail: info@comunicare.ro
<http://www.comunicare.ro>; <http://www.comunicare.snspa.ro>

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale

CHELCEA, SEPTIMIU

Tehnici de cercetare sociologică / Septimiu Chelcea – București:
Editura SNSPA – Facultatea de Comunicare și Relații Publice, 2001

p. : cm.

Bibliogr.

ISBN 973-8309-05-0

303

Tipărit în România

Copertă de Alin Zăinescu și Allen Geantă

303 (075.8)

316 - 303 (075.8)

Sociologie - Metodologie - M. u.

Stiințe Sociale - Metod - N. v.

familie produse de îmbolnăvire. În finalul interviului pacientele erau invitate să aprecieze, pe o scală cu cinci trepte, dacă schimbarea din viața lor este pozitivă sau negativă (1 = foarte negativă și 5 = foarte pozitivă).

Pe baza concluziilor interviului astfel realizat, s-a elaborat un chestionar poștal (rata răspunsurilor a fost de 90%) în care au fost incluse întrebări privind: viața sexuală a pacientelor, afilierea lor religioasă, precum și o serie de itemi din diferite scale de determinare a „locului controlului“ (J. Rotter, 1996) și a nivelului de „adaptare maritală“ (Locke-Wallace, 1959).

În cercetarea schimbărilor din comportamentul ritual în procesul de industrializare și urbanizare am utilizat ca principală modalitate de investigare interviul *face-to-face* cu „informatorii autorizați“. Bătrâni satului erau rugați să relateze despre obiceiurile și credințele legate de naștere, botez, căsătorie, moarte. Apoi, pe baza *Planului pentru cercetarea obiceiurilor și ceremoniilor*, elaborat de C. Brăiloiu și H. H. Stahl din *Îndrumări pentru monografiile sociologice* (Gusti, 1940, 324), formulăm întrebări specifice: Cum se aleg nașii? Cine îi vestește? Ce daruri îi aduc? Când vin să vadă copilul întâia oară? Cu ce daruri vin? Când hotărasc ziua botezului? etc.

Apelând atât la interviul centrat, cât și la interviul cu întrebări deschise, am reușit să schițez evoluția obiceiurilor și credințelor, unele schimbări în comportamentul ceremonial al unei populații în tranziție de la modul de viață tradițional-rural la cel industrial-urban (Chelcea, 1970).

Aplicații ale logicii interogative în anchetele prin interviu

Perfecționarea metodologiei ancheteelor presupune, dincolo de mărimea gradului de reprezentativitate a eșantioanelor, sporirea rigurozității construirii ghidurilor de interviu și a chestionarelor utilizate. Acest lucru poate fi realizat prin aplicarea principiilor logicii interogative sau a eroteticiei (gr. *erotema* întrebare) la proiectarea și desfășurarea ancheteelor.

Din evantaiul larg al funcțiilor logicii interogative – sistematic prezentate de Constantin Grecu (1982, 8) – rețin atenția în vederea aplicării lor în anchetele sociologice: semantica erotetică (analiza semnificației *conținutului logic* al propozițiilor interogative), clasificarea presupozиїilor interogative și a raporturilor dintre întrebare și răspuns, precum și paralogismele (analiza erorilor propozițiilor interogative) și programatica erotetică (considerarea atitudinilor persoanelor interviewate). Fără îndoială că și sintactica erotetică, prin preocuparea pentru formalizarea limbajelor interogative, poate contribui la optimizare interviului de cercetare.

În anchetele sociologice, semantica erotetică operează atât la nivelul stabilirii problemelor de studiu și a ipotezelor, cât și în planul formulării întrebărilor din structura chestionarelor și interviurilor. De altfel, cercetarea științifică nu prezintă altceva decât căutarea răspunsurilor adecvate la întrebările mereu mai profunde și mai nuanțate ale științei.

În logica interogativă se subliniază faptul că în orice întrebare există o *anumită cunoaștere*, accentul căzând însă pe ceea ce nu se cunoaște încă. Din acest punct de vedere, întrebările pe care ni le punem când proiectăm o cercetare de teren reflectă nivelul la care a ajuns cunoașterea în respectivul domeniu.

Logica interogativă, analizând raportul dintre întrebare și răspuns (ca enunț care ar satisface cererea de informații dacă ar fi adevărat), ajută la verificarea legăturii dintre *indicat* și *indicator*. La întrebările închise (cu răspunsuri prestabilite) este obligatorie includerea între variantele de răspuns și a unui enunț cu funcție de *răspuns direct*. În același mod, logica interogativă intervine în analiza răspunsurilor la întrebările deschise, la care persoanele interviewate formulează ele însеле răspunsul. În astfel de situații, când apar *răspunsuri indirecte* (care nu satisfac exact cererea de informație) sau *răspunsuri parțiale* (care necesită explicații suplimentare), se pune problema interpretării acestor întrebări ca adevărate sau false și, deci, problema atribuirii sau nonatribuirii *indicatorului* pentru respectivul *indicat*. Așa cum am arătat mai detaliat într-o altă lucrare (Chelcea, 1988), răspunsurile indirecte satisfac într-o măsură mai mare decât răspunsurile parțiale exigentele ancheteelor sociologice, dat fiind faptul că acestea din urmă nu au decât funcția de a exclude unele răspunsuri false, fără a indica răspunsul adevărat. Un domeniu al logicii interogative de cel mai mare interes pentru investigația sociologică în general, și pentru anchetele pe bază de interviu în special, îl reprezintă *analiza presupozиilor*. Deoarece fiecare întrebare conține cunoștințe anterioare, K. Adjudkiewicz (1976) propune distincția între „dat-ul întrebării“ și „necunoscuta întrebării“.

Jaakko Hintikka (1976) aprecia presupozиia ca fiind rezultatul omiterii lui „eu știu că“ din dezideratul unei întrebări. Înțelesese astfel, presupozиile apar ca premise necesare, dar nu și suficiente, pentru ca întrebarea să aibă sens, adică un răspuns adevărat. Deci, în pregătirea interviului trebuie să examinăm

toate presupozitiiile și să stabilim valoarea lor de adevăr, știut fiind că de adevărul presupozitiiilor depinde de validitatea presupozitiiilor interogative.

Analiza presupozitiiilor ajută și la formularea corectă a întrebărilor. Conform distincției propusă de Petre Botezatu (1980), există *presupozitii principale și presupozitii secundare*. Adevărul presupozitiei principale validează întrebarea, iar falsitatea presupozitiiilor secundare o invalidează.

În fine, prin depistarea *paralogismelor erotetice*, logica interogativă servește direct la eliminarea erorilor în formularea întrebărilor. În lecția despre chestionar ne-am referit la regulile de formulare a întrebărilor. Ne rezumăm acum să semnalăm, în perspectiva logicii interogative, unele din cele mai frecvente paralogisme întâlnite în anchetele pe bază de chestionar sau interviu. *Imprecizia* întrebărilor face inutil efortul desfășurării anchetei. De asemenea, caracterul *ambiguu* al cuvintelor din întrebări. *Sofismul întrebărilor multiple* apare mai des decât ne-am fi așteptat.

Pragmatica erotetică atrage atenția asupra condițiilor psihologice necesare în desfășurarea oricărui interviu de cercetare.

Desfășurarea interviurilor de cercetare

În funcție de tipul de interviu, modul de desfășurare a con vorbirii dintre operatorul de anchetă și persoana interviewată prezintă anumite particularități: într-un fel va decurge interviul telefonic și într-un mod diferit interviul *face-to-face*, iar acesta din urmă nu se va realiza identic în cazul unui interviu nondirectiv și în cel al unui interviu pe bază de chestionar cu întrebări închise. Vom prezenta în continuare câteva reguli generale de desfășurare a interviurilor de cercetare, marcând momentele principale ale derulării oricărei con vorbiriri sociologice, dat fiind faptul că în capitolul despre chestionar am prezentat mai detaliat exigențele aplicării chestionarului de către operatorii de anchetă.

Invocând celebra lucrare *Management and the Worker* de F. J. și W. J. Dickson (1943, 272), Alain Blanchet (1985, 19-22) formulează următoarele principii generale ale aplicării interviului nondirectiv:

- tot ce au spus persoanele interviewate trebuie tratat ca elemente inseparabile de contextul discursiv și situational; trebuie să se acorde atenție atât conținutului manifest, cât și celui latent; de asemenea, cercetătorul nu trebuie să considere că tot ceea ce declară persoanele interviewate se plasează la același nivel psihologic;
- cercetătorul va acorda atenție nu numai la ceea ce persoanele au spus, dar și la ceea ce nu au spus sau nu pot spune fără ajutorul lor;
- ceea ce declară oamenii într-un interviu nu sunt decât indicatori, pe baza cărora cercetătorul va trebui să identifice problemele persoanelor interviewate;
- se impunea ca cercetătorul să situeze problemele persoanelor interviewate în contextul social al desfășurării întrevederii.

Noi credem că aceste principii (reguli) au valabilitate mai largă, nu ghidează doar interviul nondirectiv.

Charles F. Cannell și Robert L. Kahn (1963, 414), prezentând principiile directoare ale interviului, dau răspuns următoarelor probleme: Cum trebuie să se prezinte operatorul de anchetă? Cum se pun întrebările? Cum se obțin răspunsuri complete?

R. Guy Sedlack și Jay Stanley (1992, 225) tratează distinct luarea contactului cu comunitatea în general și cu persoana ce urmează a fi interviewată. De modul în care este informată populația dintr-o zonă, oraș, comună în legătură cu investigația ce urmează a fi realizată depinde cooperarea sau rezistența acesteia față de studiul propus. Autorii menționează consideră că șeful proiectului de cercetare are obligația de a se adresa în scris autorităților locale și poliției anunțându-le intenția de a intervieva un număr de persoane pentru studiul ce-l întreprind. Se vor da toate informațiile necesare pentru lămurirea cât mai deplină a celor în drept: data începerii investigației de teren, durata, scopul, sponsorizarea, instituția care realizează ancheta prin interviu, modul de valorificare a rezultatelor etc. Personal, consider că scrisoarea premergătoare anchetei ar trebui înmânată direct de către șeful de proiect prefectului, primarului, comandantului poliției – poate, și altor „autorități locale” – pentru a se asigura buna desfășurare a culegerii pe teren a informațiilor. Contactul cu persoanele din eșantion, după expedierea cu o săptămână înainte a unei scrisori introductory, presupune respectarea unor reguli, dar și arta de a te face acceptat într-o discuție cu caracter „artificial”.

Prima problemă și, probabil, cea mai delicată este *prezentarea operatorului de interviu* astfel încât să obțină acordul persoanelor de a fi interviewate. Pentru aceasta operatorul de interviu trebuie: să explice scopul și obiectivele cercetării; să descrie metoda prin care respectiva persoană a fost selecționată în